

POLITIET

STRAFFESAKSTALL 2020

Innlandet politidistrikt
18. februar 2021

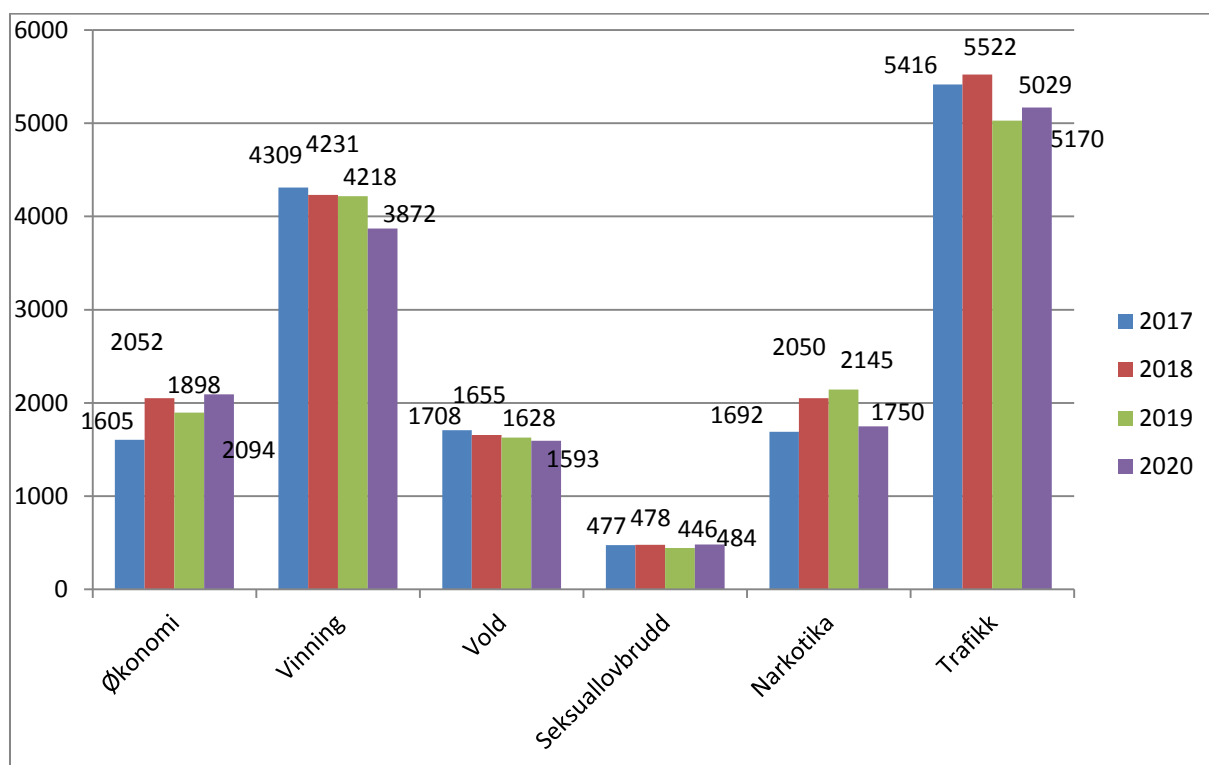
Innledning

Denne oversikten inneholder et utdrag av straffesakstallene for Innlandet politidistrikt i 2020. Oversikten viser anmeldt kriminalitet og gjengir ikke nødvendigvis et fullstendig bilde av kriminaliteten da det er mørketall innen alle kriminalitetsområder.

Om eller hvordan koronapandemien kan ha påvirket de ulike kriminalitetsområdene i 2020 er per i dag vanskelig å si. Vi bør ha statistikkmateriale både før og etter for å kunne si noe kvalifisert om det. På områder vi likevel mener å kunne se en sammenheng allerede nå mellom pandemiens påvirkning i samfunnet og kriminalitetsbildet, kommenteres dette.

Antall anmeldelser Innlandet politidistrikt

I 2020 mottok Innlandet politidistrikt 19 087 anmeldelser, en nedgang på 1,6 prosent sammenlignet med 2019 med 19 399 anmeldte forhold. I 2018 mottok politidistriktet 20 014 anmeldelser. Dette mener politiet er innenfor normale variasjoner fra år til år. Nedenfor vises et utdrag av anmeldelsene i Innlandet politidistrikt i 2020.

Antall anmeldelser for Innlandet i 2020

Covid-19 lovbrudd

I Innlandet politidistrikt er det i 2020 registrert 45 anmeldelser for Covid-19 lovbrudd. Av disse har 33 ført til forelegg /siktelse/tiltale. Noen få er fortsatt til etterforskning/påtalemessig vurdering. 12 saker er henlagt. De fleste etter bevisets stilling, noen som intet straffbart forhold.

Sakene fordeler seg slik:

- Brudd på karantene: 31 saker. Straffereaksjon i 22 av sakene og 9 saker er henlagt etter bevisets stilling. Typisk årsak til henleggelse for karantenebrudd er tvil om tidspunkt for karantenes sluttspunkt.
- Brudd på isolasjon: 6 saker. Forelegg gitt i 4 saker. En er fortsatt til etterforskning / påtalebehandling. I tillegg er 1 sak henlagt.
- Hensynsløs atferd mv.: 5 saker. Forelegg gitt i 4 saker og 1 sak er henlagt etter bevisets stilling.
- Bedrageri koronamidler: 3 saker. Tiltale gitt i 2 saker og 1 sak henlagt.

Økonomisk kriminalitet

Antall anmeldelser innen økonomisk kriminalitet har økt med 10,9 prosent det siste året.

Økningen skyldes hovedsakelig et omfattende straffesakskompleks med flere tiltalte, saken omhandlet et stort antall bedragerier og bedrageriforsøk begått overfor forskjellige banker og kredittinstitusjoner.

Økonomisk kriminalitet er saker som i hovedsak gjelder identitetskrenkelser (id-tyverier og opptreden med annens identitet), innbrudd i datasystemer, bestikkelser, korrupsjon, dokumentfalsk i vinningshensikt, underslag, grove bedragerier, merverdiavgiftsbedragerier, økonomisk utroskap, skattesvik, brudd på ligningsloven, regnskapsovertredelser, brudd på konkurranseloven og smugling.

De som begår denne type kriminalitet kan være enkeltpersoner, men er også et typisk område som retter seg mot kriminalitet i næringsvirksomhet.

Vinningskriminalitet

Vinningskriminalitet omfatter alle former for tyverier, innbrudd i forretninger, næringsbygg, kontorer og boliger, heleri, ran og utpressing, bedragerier mm.

Vinningskriminaliteten fortsetter å gå ned, med en nedgang på 8,2 prosent sammenlignet med 2019. Det har over mange år vært en nedgang i anmeldte vinningskriminalitet i Innlandet. Dette er et utviklingstrekk politiet i hele Norge har sett over mange år, et utviklingstrekk som også ses i andre vestlige land. Det kan være flere årsaker til denne utviklingen, som for eksempel bedre privatøkonomi i befolkningen og ettertraktede varer er blitt billigere i butikken, noe som igjen gjør at innenlandsmarkedet for tyvegods antas redusert. Koronasituasjonen kan ha påvirket denne statistikken, da det er færre mobile vinningskriminelle. I tillegg er større anleggsområder i forbindelse med E6-utbyggingen i Innlandet avviklet, det kan også ha hatt en innvirkning på nedgangen.

Det kan også antas at vinningskriminaliteten har flyttet seg over til internett og antatt nye former uten å bli fanget opp på samme måte som tradisjonell vinningskriminalitet. Den vinningskriminaliteten som tidligere var "analog", f.eks. innbrudd i bolig og som i stor grad ble begått av personer med lokal tilknytning til den kommunen der tyveriet skjedde har blitt erstattet med bedragerier på internett som gjerne begås av kriminelle nettverk utenfor Norges grenser, men også av personer bosatt i Norge. Den kriminaliteten blir anmeldt i mindre grad fordi den baserer seg på å lure ofrene sine, gjerne på en slik måte at ofrene føler skam over å ha blitt lurt.

Tyveri fra bolig og fritidseiendommer

Tyveri fra bolig er en kriminalitetsform som skaper utrygghet hos de som blir utsatt for det og for de som bor i områder hvor det har vært ett eller flere slike hendelser. Antall innbrudd i boliger har vært synkende gjennom flere år, men tallet for 2020 er omtrent det samme som i 2019 (3 færre tilfeller i 2020). Innlandet er Norges største hyttefylke med nærmere 90 000 fritidsboliger. I 2020 ble det anmeldt 228 tyverier i bolig, 91 tyverier i fritidsboliger og 322 tyverier fra garasjer og boder. Det vil si at 1 promille av fritidsboliger i Innlandet har vært utsatt for innbrudd/tyveri i 2020. Antall anmeldelser for innbrudd i fritidsboliger sank med 31 prosent fra 2019 til 2020, mens tyverier fra garasjer og boder økte med 10 prosent.

Voldskriminalitet

Voldskriminalitet omfatter alle forhold hvor utøveren ved sin voldshandling påfører noen kroppskrenkelser, kroppsskader eller tap av liv. Voldskriminaliteten skjer typisk på offentlig sted og på utesteder i forbindelse fest og beruselse. Flere saker skjer også i nære relasjoner. Antall voldssaker registrert i Innlandet er noen færre for 2020 sammenliknet med 2019. Av voldssakene anmeldt i 2020, er 339 saker registrert som familievold, en nedgang på 2,8 prosent sammenliknet med 2019. Den generelle nedgangen av voldssaker, kan ha sammenheng med at det har vært mindre utelivsaktivitet i 2020 som følge av koronasituasjonen og smitteverntiltak. I 2020 ble det begått tre drap og to forsøk på drap i Innlandet.

Familievold

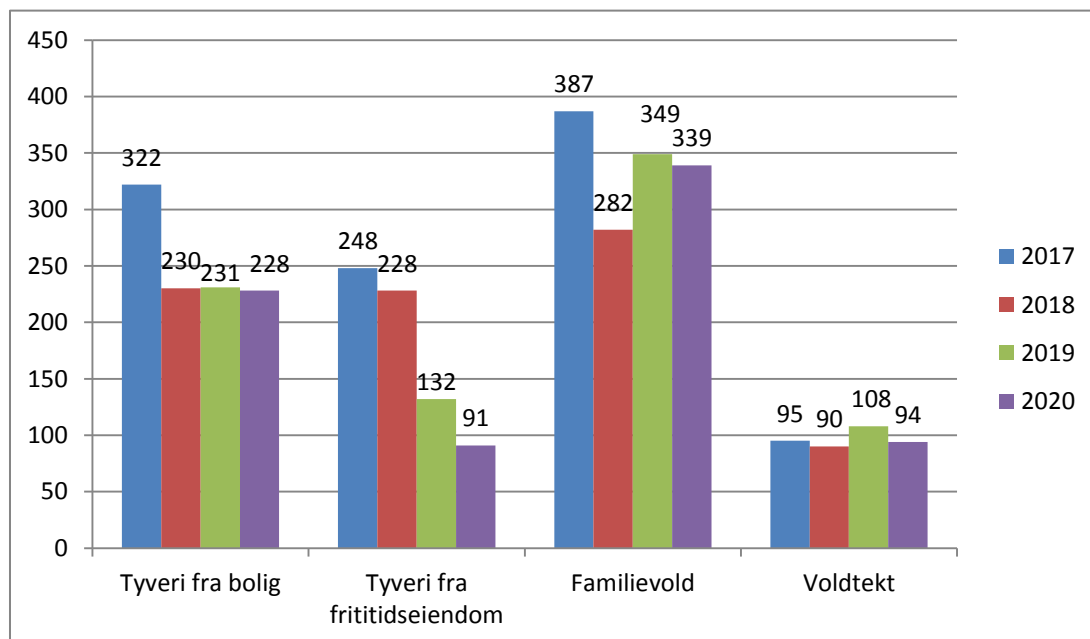
Familievold er et kriminalitetsområde politiet gir høy prioritet å etterforske. Anmeldelser som registreres som familievold, er saker som gjelder både psykisk og fysisk mishandling over tid, til mer enkeltstående voldshandlinger mot familiemedlemmer, som slag, spark, seksualisert vold mv. Det ble i 2020 registrert 216 forhold som gjelder mishandling, de inkluderer de alvorligste sakene av familievold. Dette utgjør en økning på 17 prosent flere anmeldelser enn i 2019. Slike saker avdekkes ved at ofrene velger å anmelde, eller at politiet mottar bekymringsmeldinger eller anmeldelser fra for eksempel barnevernet. Innenfor dette kriminalitetsområde antas det å være store mørketall. Et nedstengt samfunn under koronapandemien kan ha bidratt til at denne typen kriminalitet har økt. Årsaken kan også være mer tilfeldige variasjoner fra et år til annet. Utviklingen følges nøye.

Seksuallovbrudd

Seksuallovbrudd er anmeldelser som gjelder forskjellige kategorier av voldtekt, seksuell omgang og seksuell handling, seksuelt krenkende atferd, kjøp av seksuelle tjenester, hallikvirksomhet, overgrepsmateriale i form av bilder/video og incest. Av denne kategorien saker ble det i 2020 registrert 484 saker. Dette er 8,7 prosent flere anmeldte forhold enn i 2019. Innen kategorien seksuallovbrudd mot barn er det en økning på over 50 prosent i 2020. Det ble registrert 165 saker av denne kategorien i 2019, mot 254 saker i 2020. Denne markerte økningen antas langt på vei å være en følge av pågående etterforskning av to større nettovergrepssaker med flere fornærmede.

94 av sakene er registrert som voldtekt, som er 13 prosent færre enn i 2019. Antall voldtektsanmeldelser har holdt seg stabilt over flere år. Den nedgangen vi har registrert i 2020, kan også ha sammenheng med mindre uteliv og festing som følge av pandemien og smitteverntiltak i samfunnet. Av de anmeldelser som er registrert som voldtekt bærer flertallet av sakene preg av at det er en relasjon mellom fornærmede og gjerningspersonen. Videre at anmeldte forhold er begått i en situasjon hvor begge har vært ruspåvirket og bevisbildet er uklart. Med de

rettssikkerhetsprinsippene som gjelder for norsk strafferett så er disse sakene utfordrende å etterforske, og medfører ofte henleggelse.

Utvalgte underkategorier av kriminalitetsområdene

Narkotikakriminalitet

Narkotikakriminalitet er saker som omfatter bruk, besittelse, oppbevaring og omsetning av forbudte narkotiske stoffer og omtales i straffeloven som saker som gjelder vern av folkehelsen.

Narkotikainnførsel er et særlig tema for Innlandet, på grunn av grensestrekingen mot Sverige. I 2020 sank antallet anmeldelser for narkotikalovbrudd med ca. 18 prosent sammenlignet med 2019. Politidistriktet har, i tråd med Riksadvokatens føringer, i mindre grad valgt å sette søkelyset på tradisjonelle saker som kun gjelder bruk og besittelse av narkotika i stort, men ungdom har vært en prioritert målgruppe innen narkotikakriminaliteten som de ulike politistasjoner og lensmannskontor har jobbet målrettet mot.

Politiets ressurser er prioritert brukt på alvorlig narkotikakriminalitet og annen alvorlig kriminalitet. Det er ikke grunnlag for å anta at det er en generell nedgang i bruk og omsetning av narkotika, men tilgangen til narkotika kan ha blitt redusert som følge av koronasituasjonen. Mange narkotikasaker avdekkes i forbindelse med politiets innsats mot annen kriminalitet, blant annet i forbindelse med kjøring i ruspåvirket tilstand. Narkotikasmugling har blitt vanskeliggjort på grunn av den forsterkede grensekontrollen tilknyttet koronasituasjonen.

Overtredelser av vegtrafikkloven

Trafikk berører de fleste innbyggerne på en eller annen måte og er et samfunnsområde som berører vår sikkerhet. Det er i forbindelse med farlig trafikkatferd og ulykker mange blir skadet og i verste fall mister livet. Variasjonene de siste tre årene synes å være innenfor naturlige variabler. Av anmeldte trafikkforhold i 2020 gjelder 848 saker kjøring i ruspåvirket tilstand. Dette er en økning på 5,4 prosent sammenliknet med 2019. 1691 saker gjelder fartsovertredelser og 841 saker gjelder overtredelser av vegtrafikkloven § 3, det vil si der fører ikke har kjørt på en hensynsfull måte, vært uoppmerksom,

uforsiktig eller unødvendig forstyrret annen trafikk. Disse overtredelsene skjer ofte i forbindelser med uhell og ulykker.

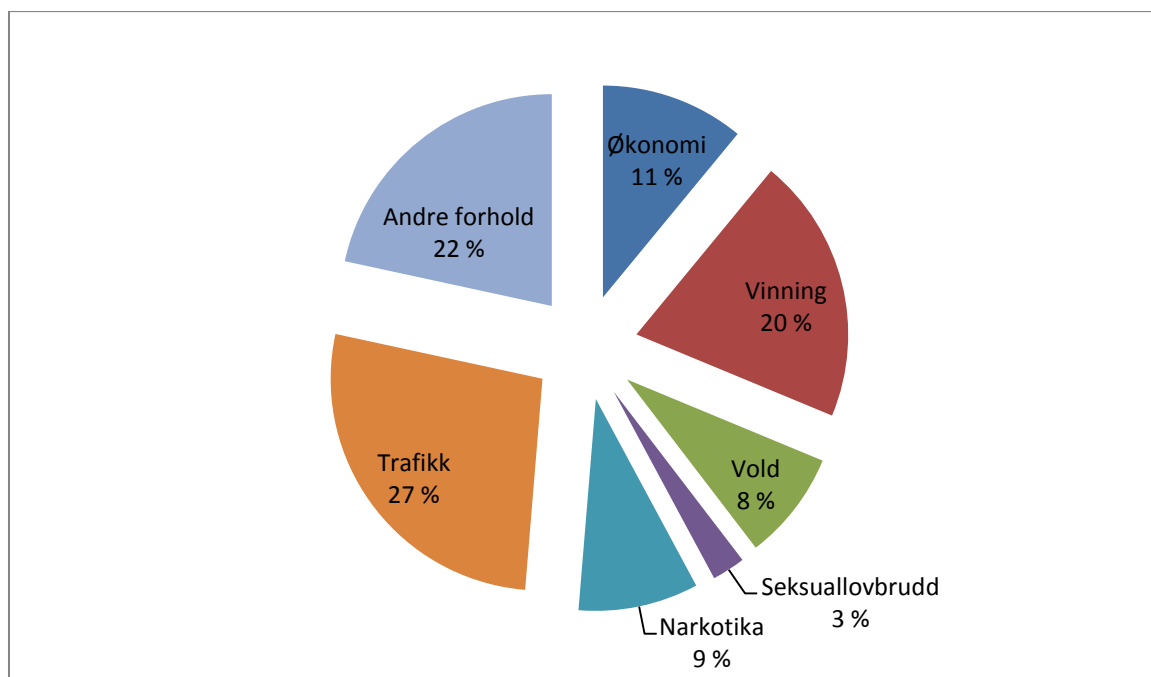
Identitetstyverier

Identitetstyveri er et begrep som brukes om ulike typer kriminalitet hvor noen utgir seg for å være en annen. Metoden blir brukt innen blant annet kortsvindel og bestilling av varer i en annens navn. Den vanligste formen for identitetstyveri er økonomisk motivert, der noen ønsker å skaffe økt økonomisk fordel i andres navn. Dette inkluderer å ta ut lån, kreditt, gods og tjenester. Konsekvensen av identitetstyveri er gjerne at offeret opplever å bli mistrodd og har et behov for å bevise sin uskyld. I 2020 ble det anmeldt 220 saker registrert som identitetstyveri, det er 26,4 prosent færre enn i 2019.

Fordeling av anmeldelser for Innlandet politidistrikt i 2020

Nedenfor vises den prosentvise fordelingen av anmeldt kriminalitet i Innlandet politidistrikt i 2020. Politidistriktet mottok totalt 19 087 anmeldelser i 2020.

Innlandet politidistrikt kriminalitetsområder:

Fordelingen av anmeldt kriminalitet i Innlandet i 2020. Innen kategorien Andre forhold inngår blant annet anmeldelser innen skadeverk, miljø og arbeidsmiljø.

Antall forelegg og dommer

Det ble i 2020 avsagt 1006 dommer ved domstolene i Innlandet politidistrikt. Dette er 15 prosent færre dommer enn 2019. Nedgangen antas å ha sammenheng med nedstengingen av tingretter i mars og april 2020, som følge av koronapandemien. Mange straffesaker ble satt på vent for å hindre smittespredning. I tillegg har påtalemyndigheten i perioder oversendt færre saker for berømmelse av hovedforhandlinger, i tråd med Riksadvokatens direktiver for å verne domstolene og i egnede saker heller reagere med alternative straffer, som for eksempel forelegg. Straffesaker som gjelder alvorlig kriminalitet har blitt prioritert og gjennomført i retten uten særlige forsinkelser.

Av de 1006 dommene ble 445 ført som ordinære hovedforhandlinger i tingrettene. 515 saker ble avgjort som tilståelsesdommer, med forenklet rettsprosess. Det ble ført 45 saker ved Eidsivating lagmannsrett.

Oppklaringsprosenten for Innlandet politidistrikt har holdt seg stabilt høyt over tid, også i 2020 da den er på 57,3 prosent. Oppklaringsprosenten for 2018 og 2019 var henholdsvis på 56,4 prosent og 57,5 prosent. Politidistriktet ligger dermed tett opp mot resultatkravet nasjonalt som er på 60 prosent. Landsgjennomsnittet er på 49,4 prosent.

Antall dommer som er skissert under, er en oversikt over dommer som påtalemyndigheten i Innlandet politidistrikt har vært involvert i. Statistikk fra tingrettene inkluderer også tilståelsesdommer fra andre politidistrikt.

Dommene fordelte seg slik, tall for 2019 i parentes:

- Sør-Gudbrandsdal tingrett og Nord-Gudbrandsdal tingrett: 121 (146) dommer
- Glåmdal tingrett: 150 (195) dommer
- Sør-Østerdal tingrett og Nord-Østerdal tingrett: 201 (259) dommer
- Hedmarken tingrett: 268 (292) dommer
- Gjøvik tingrett og Valdres tingrett: 266 (328) dommer
- Eidsivating lagmannsrett: 45 (53) dommer

Innlandet politidistrikt utstedte 4543 forelegg i 2020, i 2019 ble det utstedt 5086 forelegg. Reduksjon i antall forelegg antas å henge sammen med koronapandemien.

Kriminalitet fordelt på politidistriktets kommuner for 2020

Nedenfor følger en oversikt av de registrerte anmeldelser for ulike kriminalitetsområder fordelt på kommunene i Innlandet politidistrikt i 2020. På grunn av tekniske forhold vil ikke nødvendigvis totalt antall anmeldelser i distriktet og totalt antall anmeldelser på kommunenivå samsvare, men forskjellen utgjør i svært liten grad en statistisk betydning. Tall fra 2019 er gitt i parentes.

Kommune	Økonomi	Vinning	Vold	Seksual- lovbrudd	Narkotika	Trafikk	Tyveri fra bolig	Tyveri fra fritids- eiendom
Alvdal	7 (6)	1 (2)	2 (4)	2 (1)	3 (5)	127 (159)	0 (1)	0 (0)
Dovre	3 (8)	11 (16)	2 (8)	2 (11)	11 (7)	91 (77)	0 (0)	1 (0)
Eidskog	51 (36)	100 (80)	30 (27)	10 (6)	52 (37)	194 (149)	7 (7)	1 (2)
Elverum	137 (105)	271 (474)	134 (115)	14 (22)	131 (135)	440 (355)	33 (24)	3 (2)
Engerdal	5 (11)	3 (7)	5 (2)	1 (6)	1 (4)	3 (8)	0 (0)	0 (1)
Etnedal	3 (3)	3 (10)	4 (2)	2 (0)	2 (5)	15 (18)	0 (0)	2 (1)
Folldal	6 (6)	7 (1)	5 (1)	0 (0)	11 (2)	13 (10)	0 (0)	0 (0)
Gausdal	7 (11)	21 (18)	14 (13)	5 (2)	6 (7)	33 (21)	4 (1)	5 (2)
Gjøvik	107 (134)	272 (374)	137 (144)	40 (22)	175 (236)	224 (250)	18 (32)	3 (2)
Gran	69 (99)	76 (107)	52 (69)	17 (22)	87 (70)	233 (132)	7 (6)	0 (11)
Grue	23 (14)	33 (32)	17 (20)	2 (4)	13 (3)	40 (52)	2(4)	1 (2)
Hamar	185 (193)	499 (683)	181 (194)	35 (36)	186 (347)	176 (213)	28 (21)	7 (3)
Kongsvinger	113 (89)	195 (224)	108 (107)	28 (21)	105 (115)	223 (219)	21 (6)	3 (4)
Lesja	4 (3)	8 (13)	4 (3)	2 (1)	2 (3)	89 (74)	0 (0)	3 (1)
Lillehammer	99 (100)	328 (407)	82 (90)	33 (39)	128 (163)	120 (145)	18 (23)	2 (0)
Lom	4 (4)	5 (11)	3 (9)	4 (2)	0 (1)	15 (10)	0 (0)	0 (0)
Lunner	19 (30)	59 (42)	20 (23)	11 (9)	67 (41)	218 (183)	7 (1)	2 (3)
Løten	118 (59)	47 (50)	21 (30)	12 (11)	24 (18)	337 (364)	1 (4)	2 (4)
Nord-Aurdal	63 (49)	29 (72)	16 (28)	10 (5)	24 (43)	129 (95)	1 (5)	2 (5)
Nord-Fron	11 (15)	47 (30)	25 (31)	4 (15)	10 (12)	56 (56)	5 (0)	2 (0)
Nord-Odal	26 (23)	32 (43)	27 (21)	7 (4)	12 (14)	40 (41)	0 (5)	4 (1)
Nordre Land	15 (21)	12 (14)	13 (12)	3 (6)	11 (12)	46 (83)	0 (1)	0 (0)
Os	4 (4)	8 (12)	2 (6)	2 (1)	2 (9)	20 (21)	0 (2)	2(4)
Rendalen	4 (11)	4 (16)	6 (3)	1 (2)	1 (1)	27 (35)	0 (2)	2 (1)
Ringebu	7 (10)	17 (40)	9 (11)	1 (4)	3 (9)	54 (72)	0 (2)	2 (9)
Ringsaker	164 (179)	274 (292)	110 (129)	41 (31)	148 (250)	271 (258)	16 (19)	2 (7)
Sel	18 (14)	22 (34)	20 (16)	10 (6)	47 (23)	142 (125)	2 (1)	2 (1)

Kommune	Økonomi	Vinning	Vold	Seksual- lovbrudd	Narkotika	Trafikk	Tyveri fra bolig	Tyveri fra fritids- eiendom
Skjåk	3 (22)	5 (7)	3 (4)	2 (1)	3 (1)	16 (21)	0 (0)	0 (1)
Stange	225 (118)	131 (172)	87 (64)	26 (16)	87 (102)	249 (219)	12 (14)	7 (8)
Stor-Elvdal	8 (7)	11 (12)	5 (9)	1 (0)	8 (11)	65 (87)	0 (3)	2 (1)
Søndre Land	17 (22)	24 (28)	24 (16)	0 (3)	16 (28)	72 (74)	4 (4)	0 (1)
Sør-Aurdal	8 (10)	7 (14)	9 (7)	2 (0)	1 (2)	50 (59)	0 (1)	1 (3)
Sør-Fron	10 (10)	6 (10)	8 (8)	25 (12)	14 (9)	19 (36)	0 (0)	0 (1)
Sør-Odal	38 (44)	66 (60)	31 (31)	6 (5)	32 (25)	69 (54)	6 (5)	1 (3)
Tolga	42 (5)	8 (9)	3 (2)	0 (0)	1 (1)	15 (8)	2 (0)	2 (1)
Trysil	55 (91)	52 (160)	36 (31)	4 (9)	42 (20)	97 (106)	2 (5)	3 (13)
Tynset	17 (21)	18 (31)	7 (21)	8 (6)	7 (9)	69 (168)	1 (2)	1 (2)
Vang	6 (2)	10 (17)	2 (6)	1 (1)	2 (5)	12 (9)	0 (0)	2 (1)
Vestre Slidre	10 (8)	7 (16)	12 (7)	3 (2)	8 (2)	20 (16)	1 (2)	0 (1)
Vestre Toten	66 (83)	54 (107)	50 (62)	18 (23)	59 (67)	154 (193)	1 (13)	1 (2)
Vågå	12 (5)	8 (15)	4 (11)	5 (5)	4 (5)	21 (25)	1 (1)	1 (2)
Våler	17 (17)	34 (35)	29 (26)	5 (5)	8 (15)	29 (29)	5 (4)	0 (4)
Østre Toten	49 (63)	47 (59)	71 (50)	21 (22)	41 (24)	106 (106)	1 (5)	0 (2)
Øyer	12 (15)	40 (70)	17 (9)	5 (4)	6 (11)	72 (81)	0 (1)	1 (1)
Øystre Slidre	5 (7)	17 (18)	3 (13)	3 (2)	5 (1)	33 (32)	1 (0)	0 (0)
Åmot	14 (23)	24 (60)	8 (23)	2 (4)	11 (47)	34 (65)	2 (1)	0 (5)
Åsnes	72 (39)	90 (87)	40 (35)	10 (5)	19 (34)	57 (60)	10 (3)	4 (5)